

Ketabton.com

پیر و نئے

مربعہ ممتاز

پروین

رابعہ ممتاز

(قول حقونہ پہ حق دیکوالی کئی محفوظ دی)

د کتاب نوم _____ پروئے
دیکوالہ _____ رابعہ ممتاز
د چاپ کال _____ ۱۳۷۷ھ
پر پيس _____ جدون پر پيس خبير بازار پيښور
بيعه _____ ۱۰۰ روپي
کاتبه _____ محمد رسوله پښتو اکبري

د موندلو درک

- ۱- یونیورسٹی بک ایجنسی
خبر بازار پيښور
- ۲- معرفت عبد الله جات مغموم
د اکخانه شاهين تاون
یونیورسٹی روډ پيښور

د کورقون نمبر : ۵۷۰۳۳۶۹

”دُعا“

دَ حَيَا د رنھا کانو ترجمانه
دَ پرونو پرا وُنو شگهيانه

دَ مغموم صاحب تياره تياره کاله کبني
يو چيوه ده خدا دِي تل لري رونبانه

سید صابر شاه صابر
برته کاک

پروٹے

پہ جنازہ می سپین پروٹے خورد کری
زہ خو لہ کورہ جا پروٹی نہ حُم

زما د مینے قاتل گری سرتور
زہ پہ پروٹی ہر وخت مخ پتوم

د بید نامہ داغ بہ راپوری کوئی تا
پام چچی پروٹی لہ می لاس راؤنہ

کلہ می تور کلہ می سپین پروٹے
ستاد نظر نہ داسی خان پتوقا

فہرست

صفحہ	یکے	شمار
۹	عبداللہ جان معصوم	۱
۱۳	رابعہ ممتاز	۲
۱۶	خانہ کعبہ (نظم)	۳
۱۸	حُم دمینی نہ نن (نعت)	۴
۲۰	د عوا لور (نظم)	۵
۲۳	بیا د او بنکو زور دے پیوس مہ کوہ (غزل)	۶
۲۵	پہ تورو نیو شپو کبئی دید نونہ ٹومرہ کپری (غزل)	۷
۲۵	راشہ اشنا عمری کم دے	۸
۲۶	دخیل کبی نصر کورونہ (نظم)	۹
۲۹	مشران (نظم)	۱۰
۳۰	زما زبہ ماتہ کاسہ دہ (غزل)	۱۱
۳۲	مخ چھی رانہ پست نہ کپری خطا نشی (غزل)	۱۲
۳۳	ستاد غمونو سرہ لوچی کوم (//)	۱۳
۳۴	داستاد راتلو لاری کلبہ تہی چہری رو بدی شی (غزل)	۱۴
۳۶	نوچی دنیا (نظم)	۱۵
۳۸	ستاد مینتی مشال لاس کبئی (غزل)	۱۶
۴۰	زبہ می ہر وختی چو بہن بی (غزل)	۱۷
۴۲	تمغہ امتیاز دی میارک شہ (نظم)	۱۸

۴۵	نه به د باران نه د بلی نه د سیلی قیصی	۱۹
۴۶	خپل قسمت نه خبر نه وم (غزل)	۲۰
۴۸	قسمت (نظم)	۲۱
۵۰	خیالونه وسوسې (نظم)	۲۲
۵۳	تاله به لالیه په لیمو درشم (غزل)	۲۳
۵۴	کور د بیلتون خورشه دا ئې شخه اوکوه (غزل)	۲۴
۵۶	د کلو لخته	۲۵
۵۷	ماته نو په سترگو اشارو خبرې مه کوه	۲۶
۵۸	رور (نظم)	۲۷
۶۰	زړه ئې د د غوښې شخه دکانې نه نو جوړنه دے	۲۸
۶۱	ستاد مینې د درېو تکیو په قلا کښې یه ناسته (غزل)	۲۹
۶۲	د اختر ورځ (نظم)	۳۰
۶۳	سماينه ئې پکارده نور ئې هڅم نه دي پکار (غزل)	۳۱
۶۴	د آسمان لمنې سرې شوې (غزل)	۳۲
۶۶	په هرڅه به تېرېږي دنک نو ا کمه دي نه وي	۳۳
۶۷	وارخطا وارخطا گورخم (غزل)	۳۴
۶۸	خپل خپلوان (نظم)	۳۵
۷۰	لوپسته	۳۶
۷۱	خط	۳۷
۷۲	د ژوند جو نگرې کښې ویرېږمه زه (غزل)	۳۸
۷۴	زما د زړه په آینه کښې ته ئې	۳۹

٤٥	حُئي خَلَق (نظم)	٤٠
٤٦	شْتَه پَه سِپَر لِي كِنِي دِ پَر مَلَوَنَه شْتَه دَه	٤١
٤٧	تَه چِي پَكِنِي نَه ئِي اِشْنارَه پَه خَلقو حَه كُوم	٤٢
٤٨	مور (نظم)	٤٣
٨١	د بِنو دِسر دِ پاسَه (غزل)	٤٤
٨٢	نن دِ باران شَبِه رَو بَدَدَه شَوَه چورِ پِي (غزل)	٤٥
٨٣	بِنَه اِخلاق (نظم)	٤٦
٨٤	پَه لِمو باندِي رَا وَاوِ پِي (غزل)	٤٧
٨٥	گِيلَه دِي پَه سِر سَتَر گُو دِي گِيلِي سِرَه بَه گُورُو	٤٨
٨٦	سَتامِينَه لالِيَه دِر وِ عَثَرَنَه شَوَه (غزل)	٤٩
٨٨	لُور (نظم)	٥٠
٩٠	شِپَه دِ اِنظار (نظم)	٥١
٩٤	لُوبَه (نظم)	٥٢
٩٥	لُوبَه (نظم)	٥٣
٩٨	فَرِياد (نظم)	٥٤
١٠٠	شاهِيَت (نظم)	٥٥
١٠٣	يادونَه اَميدونَه (نظم)	٥٦
١٠٤	پِنَتُون (نظم)	٥٧
١٠٦	نصِيحَت (نظم)	٥٨
١٠٨	مِينَه چِي پِنْد اِشِي فَنائِي بَرِي نَه (غزل)	٥٩
١٠٩	تاجِي پَه سِگُو سِگُو كِنِي تَبِرَه كُورَه (غزل)	٦٠
١١٠	مِينَه (نظم)	٦١

۱۱۱	ستاد کبر انتها ده ته پوئے نه ئي (غزل)	۶۲
۱۱۲	دا چمن (نظم)	۶۳
۱۱۵	گيله (نظم)	۶۴
۱۱۸	بېگانه دي د آسمان ستوري په چپه خوله شمېرل (غزل)	۶۵
۱۱۹	زوي مورته (نظم)	۶۶
۱۲۱	د ژوند په دي کتاب کښي نخبه کوم يو حائ کښي کېن دم	۶۷
۱۲۲	نيره ستاد ميني دهر چانه زه پشومه (غزل)	۶۸
۱۲۳	په هر طرف چي ئي نوزه به ستا دلاس هماسم (غزل)	۶۹
۱۲۴	خواره زندگي شوه په غمونو په فکرونو (غزل)	۷۰

”پروئے“

درابعه ممتاز د شاعری دویم کتاب ”پروئے“ ساسو

په وړاندې دے - حقیقت د دے چې د ممتاز د ”سپیلني“
کتاب شاعري کله هرثو فني کمزوری لرې خو د دې خبرې نه
انکار نه شي کېدے چې لوستونکو د فني کمزورۍ باوجود د
سپیلني شاعري د پره خوښه کړه او کتاب چې په دې پره مينه
واخستو او وې لوستو - درابعه ممتاز دویم کتاب ”پروئے“
لکه چې دنوم او چاپ په لحاظ ښکله دے - دغسې چې شاعري
هم ښکلې ده - زما په خیال چې دې کتاب کښې شاعري د
لوستونکو د اعتراض د پرخيال ساتلے دے او کوشش چې
کړے دے چې هر يو شعر دې په ناپ تول پوره وي -

د ”پروئي“ شاعري په هر لحاظ سره د ”سپیلني“

د شاعري په مقابله کښې په ناپ تول پوره ده - په غزلونو
کښې نوي خيالات - نوي جذبات روني استعمال
کړے شوي دي او کوشش په کښې دا شوه دے چې د
”پروئي“ په شاعري کښې جدت راپېدا شي - او رابعه
ممتاز په خپل دې مقصد کښې تر دې پره حده پورې کاميابه
شوي ده - د جدت سره سره د پښتني ماحول خيال هم

ساتلے شوے دے - د مثال پدے طر، دا شعر ونه به ئي وا خلو -

چي لور د بوال ته خبشي فونبکا پښي به دلري

پد دي پښتو د بوالونو دراز خبري نبي شي

يا

د مينې سوال جواب چي د بوال د پاسه (وشي)

کد خبر وي که کچه وي د بوالوند ثومره نوند کوي

د بوالوند د پښتني کلچر يو اهم جز دے او بيا کچه د بوالونه

خو د پښتونخوا د لارو کوڅو اصلي نقشه راکاښي -

ممتاز په خپلي شاعري کښي د پښتو ژبي دود دستور او د

لفظونو د استعمال د پرخيال ساتل دے او زما پد خيال چي دا د

دي خبري ثبوت دے. چي د "سپښلي" نه پس شاعري کوشش

کړه دے چي د پروني شاعري د فن هغه ټولې تقاضې پوره

کوي چي د کومو په حقله به اکثر د لوستونکو دا اعتراض

کولو چي د سپښلي شاعري کښي فني کمزوري دي -

زما پد خيال چي د "پروني" په لوستر به د لوستونکو

دا کيله تر د پرد حده پوري ورکد شي دلته به زه د لوستونکو

د تسلي د پاره درابعه ممتاز د مختلفو غزلونونه يو شو

شعر ونه پښ کوم -

۱- - دامه وريه چي زه ستا په خبر ونه پوهېږم

پد تته تته شربه دا راز ونه ئي موره نوند کوي

۲- د جوتنگري لوگے بنہ دے
زہ ٲي اوشکو سرہ مل کيہ
معدوتہ بہ زہ شدہ کيہم
چي زہ يم پکني پر پشانه

۳- د بنگر و شرنگا چي اوري
د سگو چي خبر نہ شو
آ زما سادہ جانان چي
پد کوم جھانا کني اوسيري

۴- ما پد گودر چک منگے بيا کيسو دو
ستاد شملي ول راتہ بنکار بيري نہ
دغزل نہ پس د ممتاز د نظم پد ميدان کني تگ ہم ردې
د شاعري د پونج والي دليل ورکوي - حقيقت دادے چي حني
حني نظمرتہ نيو دخيالاقو او جذباتو پد لحاظ زہ شاہکار
گنيم - لکے " لوپتيد " " بنتون " " قسمت "

د نچس کلي خري کورونہ او داسي نور چ پر نظمونه چي
کو شاعرانو بد دا مونسوعات چپر لي ويا - جهر حال درابعہ
ممتاز دويم کتاب " پروتے " ستاسوپد بنگني دے او
ورسہ د نچس دريم کتاب " گلونہ پانچي پانچي " د چر

زر د چاپ کولو اراده هم لري - خدا ته دې اوکړي چې د
رابعه همتان دريم کتاب هم دې پر زر چاپ شي او د
پښتو په شاعرۍ کې د يو بل نوي کتاب اضافه وشي
والسلام

عبدالله جان مغموم

منڻ

ما ڇي ڇپيل اونه ڪتاب ”سپڀلني“ ڇاپ ڪولو نو دا
 اُميد ڇانه و ڇي ڀنڀانڊ رونهه ٿو ڀنڀندي به زما ڌ ڪتاب سره
 دومره مينه اوکري - نوزو ڊڀنڀنڀنو رونهه ٿو ڀنڀندو ڊڀره منڻه
 ڪوم ڇي رونهه عموماً اون ٿو ڀنڀندو و خسرماً زما ڪتاب پڊ ڊڀره
 مينه واخستو او وي لوستلو او زما دومره حوصله افزائي ڇي
 اوکيه ڇي نن داد ڊ زه ڇپيل دويم ڪتاب ”پرونه“ پڊ ڊڇاڇ
 ڇاپ ڪوم ڇي رونهه ٿو ڀنڀندي به ڊ ”پروني“ سره هم دومره
 مينه اوکري لکه ٿومره ڇي ڇي ڊ ”سپڀلني“ سره ڪري وه -
 او زه ڊ ڊڇاڇ جوگه شم ڇي ڇپيل دريم ڪتاب ”گلونه پانهي
 پانهي“ ڇاپ ڪولو ته ملا او ترم -

زما دا وٺي ڪتاب ”سپڀلني“ پڊ لوستون ڪو ڪنهي ڊ
 ٿو ڀنڀندو و شمهن زيات و او زما پنه خيال ڇي پنه دغه ڪتاب
 ڪنهي زما زياته شاعري ڊ ٿو ڀنڀندو و ميان و سره ڊ ٿو لو
 مسئلو او ڪشالو پنه حقه وه نو ڏکيه پڊ ڪنهي شمهن ڪنهي ٿو ڀنڀندو
 ڪتاب واخستو او وي لوستو او پنه ڊڇاڇ ڊنگ ڇي ڊ ڪتاب
 عزت افزائي او زما حوصله افزائي اوکيه ڊ ”سپڀلني“ د شاعر
 پنه حقله ڇي رونهه دا راڻي ٿو ڪنڊه ڪري ده ڇي ڇي شعرو

د فن تقاضې نه پوره کوي. نو ما دې روڼو ته دا دليل وړاند
 کړه وچې زه د شعر د فنې تقاضونه زيات مقصد له اهميت
 وړکوم په دې وجه چې فنې کمزور ته زيات خيال نه و
 ورکړه. کېدای شي چې اعتراض کونکو روڼو زما دا دليل نه
 وي خو بن کړه نو په دې وجه دې حل د "پروڼي" په
 شاعرۍ کېنې چې د مقصد سره سره د فنې تقاضو هم خيال
 ساتل دے او طمع لوم چې د لوستونکو دا گيله به ورکه
 شي "پرونه" هم زما غزلونو او نظمونو مجموعه ده -
 په نظمونو کېنې زما خو بن موضوعات گڼه کور - نغره
 او جارگه دي - او يا چې لورنځور، مور او زامن دي - په
 اکثر و نظمونو کېنې ما دغه کردارونه د موقعي په مناسبت
 سره ستايلي يا کښلي دي - نو ستاينه په کېنې زيات او
 غندنه په کېنې کمه ده -

ما په خپله شاعرۍ کېنې مينې له اهميت وړکړه
 دے او کوشش چې کړه دے (هغه د پير گوهر يو نظم
 دے) زه غواړم چې قبوله دنيا مينه مينه شي " چې
 د مينې پېغام هر چاته اورسوم او د هر لوستونکي په
 زړه کېنې د مينې دا پېغام ځاے او نيسي -

د لوستو خداے نه دا طمع لوم چې پښتانه روڼه
 خو پندې به د "پروڼي" سره هم دومره مينه او کړي لکه
 چې د "سپلني" کتاب سره چې کړې ده او زما به دومره

حوصله افزائی او کوئی چچی خیل دریم کتاب " گلونه
پانہی پانہی " ہم در توره چاپ کویم -
انشاء الله

رابعه ممتاز

خانه کعبه

دائله کورې تاوېږم له تا
خانه کعبه پي زارېږم له تا

دائله کوره ارمان مې ته وې
اودخون زړگي درمان مې ته وې

لکه گل هسې غوړېږم په تا
دائله کورې تاوېږم له تا

دائله کوره سودا مې ډېره
درنه تاوېږم کښه مې ډېره

لکه دشعې ژړېږم په تا
دائله کورې تاوېږم له تا

دائله کوره عزت دې ډېر دے
په ټول جهان کښې شهرت دې ډېر دے

لڪه ڊپرڻي وريڻم پيءُ تڻا
دا الله ڪورڻي ٿا وريڻم له تڻا

ارمان ۾ نشته ڊڊي نه سڀوا
چي بس راحمه مڪي ته بيابيا

چي هر چڪر کڻي ڄا وريڻم له تڻا
دا الله ڪورڻي ٿا وريڻم له تڻا

بنار ڏمڪي به هڀرومه ڇنڪه
دا باقي ڏوند به ٿيرومه ڇنڪه

ممتاز به ڇنڪه صبريڻم له تڻا
دا الله ڪورڻي ٿا وريڻم له تڻا

نعت

د مدینې منورې نه درخصتې پیه وخت

حَم د مدینې نه ن

داسې راته بنکاري زړه مې بیل شو د سینې نه ن
حَم د مدینې نه ن

ثومره موده ما په دغه طمعه تېره کړې وه
شپه ورځ مې یو کړې وه
چېرته وارخطا شوم چې خبر شوم دې نېټې نه ن
حَم د مدینې نه ن

زه خو د مودو نه دراتلو په طمعه ناسته وم
هر غم نه زه خلاصه وم
څنگه به ځان صبر کړم د دې خوږې قصې نه ن
حَم د مدینې نه ن

ما خود ^{صلوات الله عليه وسلم} نبی دربار کبني لښې ورځې تېرې کړې
تو ورځې مې تېرې کړې
داسې راتښکاري تڼ مې ځم ددې چينې نه تن
ځم د مديني نه تن

ماوې چي ^{صلوات الله عليه وسلم} نبی نه به د زړه حالونه وايي
شپه ورځ به کليامه
زړه مې ډېر خوگيږي چي زه ځم پاکي روضي ته تن
ځم د مديني نه تن

دَحْوَا لَوْر

ستالقب دَ فرشتو د دے
پنه جنت کنيې ته پېدا ۱ ۱
ته نحو اهش د بيا بادم وې
په نامه باندي حوا ۱ ۱

ستا د پينو لاندې جنت د دے
نيک اولاد له لوء نعت د دے
ته ريشتيا چي جي بها ۱ ۱
په نامه باندي حوا ۱ ۱

که ته لورې نور رحمت ۱ ۱
که ته خورې نور احو ۱ ۱
د خاوند د کور رنبا ۱ ۱
په نامه باندي حوا ۱ ۱

دنجیل کور ۾ ٿو کيڏاره
د ڀڄو ۾ ته غمخواره
هر ٻيچي باندې قدر ۾
په نامه باندې حوا ۾

د انسانن په تخليق کيڻي
هان سره کوي خدا ۾ شامله
په رضا خدا ۾ رضا ۾
په نامه باندې حوا ۾

چي ستا کور پرې آباديڻي
مال اوسردي ڪه زار ٻيڻي
ته د صبر انتها ۾
په نامه باندې حوا ۾

هغه کور گل و گلزار شي
چي ستا په کيڻي روزگار شي
ته د خوب زيرکي شفا ۾
په نامه باندې حوا ۾

هره سخته تپروي ته
نور تپد کور ابادوي ته
ته د صير انتها ئي
په نامه باندې خوا ئي

د کور پچې خه بامېر وي
که هر شومره په تا ډېروي
په خدا ئي ته بنگلا ئي
په نامه باندې خوا ئي

په تخليق کينې د انسان
خدا ئه ستا واغست امتحان
په رضا د خدا ئه رضا ئي
په نامه باندې خوا ئي

ممتاز داسې کار اونه شي
ستا نامه بيد نامه نه شي
ته ساده د دې دنيا ئي
په نامه باندې خوا ئي

خان سا ته له هره توره د دنيا د هر پېغوره
همسې وې وړ خطا ئي په نامه باندې خوا ئي

بیا د اوبشکو زوردے ٲیوس مه کوه
وران ٲی ذریه کوردے ٲیوس مه کوه

ٲول بدن لوکے شولمه نه شو مه
دالاحتکه اوردے ٲیوس مه کوه

ته ٲی ٲی ٲی بکا سیا کتوله تلی
هغه محفل خوردے ٲیوس مه کوه

سترگی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی
ورک دکو خوردے ٲیوس مه کوه

مه کوه ممتاز ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی
هرشوک ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی

24

په تورو نیمو شپو کې دینو نه شو مره خوښ کړي
یو بل سره چې اوشی. - اولونو نه شو مره خوښ کړي

د امة وایه چې ستا په دې خبر و زه پوې نه شوم
په تمه پمته ژبه بیانونه شو مره خوښ کړي

د مینې سوال جواب چې د یو بل سره پرې اوشی
که خبر دي که کچه دي د پو اونه شو مره خوښ کړي

زموږ د صحبت قصه هم دلته نن پوره شه
زه ستا یم ته زما دې دا قولونه شو مره خوښ کړي

ارمان چې هغه تیر ساعت نو بیا په بېرته راشی
د مینې د کتاب زاړه بابونه شو مره خوښ کړي

ممتاز په صحبت کې تانه روستو پاتې نه شي
راخه د وفالار کې مزلونه شو مره خوښ کړي

راشه آشنا عمر مڃي ڪم ڏي رهه
ذريه دنيا ڪيئي مڃي توري ڏي رهه

ما جو ڇل زريه پڻه تسلي اوده ڪرو
جو پڻه زرا دسترگو نم ڏي رهه

نن چي مسڪي رانه له ورايه شوپي
ڏندي يڪ مڃي جو پڻه سم ڏي رهه

آسمان ڪيئي ستوري پڻه خندا شو ڪله
زما پڻه زريه ڪيئي خوما تم ڏي رهه

ممتاز زريه مڃي پڻه سلگو اوده شو
ڪله درزار مڃي لب ڪم ڏي رهه

دخيل ڪلي خپ ڪورونڌ

ننڀي بيا پيه زرهه وريبي ، دخيل ڪلي خپ ڪورونڌ
هغه گهري وڃي لاري ، هغه برڪوز مالتونڌ

ادبر دامن پيه خواڪني ، مونڙه لوڀي به ڪوڀي
نه پيه مونڙه ڇا اواز وه ، نه زمونڙه ڇا خاڪار وه

مور وپلار به ٽپوس نڪرو ، چي ته ڪوم هڻي وڻي ولاڙه
داجمات ديه ڪه جرهه وه ، چلن لارهه ده ڪه سارهه

هريو ڪورڪني به ماما وه ، هريو ڪورڪني به بيو وه
داهول ڪلهي بيو ڪور وه ، داهول ڪلهي رور وخور وه

ڪه به ڇا ڪره بنادي وه ، داهول ڪلهي خوشحالي وه
ڪه به ڇا ڪره خه غم وه ، هريو ڪس به سترگي نم وه

ڪه به جنگ وه ڪه جهگهه ، يابه بل خه منله وه
مشران به ٽول راهول شو ، دهغو به فيصله وه

کشان به ٻي ملامت ڪرڻ ، پوي به ئي ڏوٽي به هر صورت ڪرڻ
روغن جو ڀرڻ به زراوشو ، دشمني به پاڻي نه ٿو ڪرڻ

مسافر ڪه به ٿوڪ راغلو ، ڇي به ئي کلي کڻي خپل ٿوڪ
ڊڄري ٿو ڪرڻ به ئي اوڪرو ، بيا به هلڻه کڻي ميلهه وه

دهر ڇا به دغه فرض وه ، ڇي دے اوڻ ڪرڻ به ٿو ڪرڻ
ڪڏهين پيان اوڪرڻ شملوي ، ميلمستيا ڊي دڏڪ اوڻي

ڪله ڪله به ٻي پلار هم ، ڪورتنه راغلو ٻي تلوار هم
ڇي جمات کڻي مسافر دے ، ڇي راغلو د سفر دے

بندوبست دڙو ڪرڻ اوڪرڻ ، ڪه ڇا ڪرڻ ڪه ٿو ڪرڻ
ڪورڻ اوڻ ڪرڻ به ٿو ڪرڻ ، زمونن ڪله به ئي ٿو ڪرڻ

نڪ ڪورڻ ڪه ڪرڻ لو ، نڪ ميلمه به شرم ڏلو
ڊپر ڪرڻ به عزت وه ، د خلوص نه ڏک آفت وه

نن ٻي بيا ٻي ڙڙه ڏيڻي
د خپل کلي ڪرڻ ڪورڻ

زما هغه وخت ياديني ، هغه خلق مي ياديني
هغه خلق چرته لارل ، هاغه خر کورون دوران شول

خهٔ بنگلي شوي خهٔ کورونه ، د بخو خينتو برجونه
آکچ لاري بخي شوي ، دهر چا بيلي کوخي شوي

ديوبل نه خان اونغاري ، خيل غمخوران له ژاري
دهر چا شوچ پر کارونه ، دهر چا شويل کورونه

نهٔ دور خور محبت شته ، نهٔ دپلار مورخه عزت شته
په نفرت هر چاته گوري ، دهر چانه دوي مرروي

هر يوکس دبل نه تنگ دے ، خيل پردي سره په جنگ دے
زما دوي ته زرهٔ تنگيري ، زما خيل کله ياديني

زما هغه وخت ياديني ، زما هاغه خلق ياديني
خدایه داخنکه ژوندون دے ، هر يوکس دخان نه تنگ دے

دمتاز داسي خان حاني شوه

پهٔ ژراهم سود نهٔ کيري

نن مي بيا په زرهٔ وريني

دخيل کلي خري کورونه

مشران

پڇي زمونڊا مشران وو هغه خه شو
ددڀي کلي پڇي زيرگان وو هغه خه شو

پڇي بي شانده مينه ئي مونڊ سره کوله
پڇي ڀه مونڊا به ډرگران وو هغه خه شو

مسلي جي به ئي زمونڊا حل کولي
نن هرڪار ته مونڊ حيران يو هغه خه شو

پڇي دهر غريب ڊپاره مور و پلار وو
پڇي ڊٽول کلي ڇلوان وو هغه خه شو

مستان مونڊ به چاله خه تسلي و رکرو
مونڊ ڀڄيله ډر پرڀستان يو هغه خه شو

30

زما زبہٴ ماتہ کاسہ دہ
پرچی لور پہ لور ٿوڇي دي

د دردوتو د غمونو
خهٴ غمڙي شان قصي دي
کله صبر کله اويني کي
ننداره د زبہٴ گو مه

خهٴ پرېشانه دي ونٿونه
خهٴ پرېشانه وڙي شپي دي

دا د اويني کو سڀا بونه
حوصلي به ٿي لاهو کڙي

په علاج ٿي نه پوهين م
د ژوند سختي مرحلي دي

31

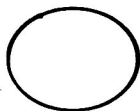
ستاد مینې مثال لاس کښې
په تیرو کښې یم روانه

تایه کوم خائے کښې پیدا کړم
اے زما خوبه جانانه

خائے د زرونو خبردار دے
ته ددې نه خبر نه ئې

زه به تاله خدایه غوړم
اے زما یاره نادانته

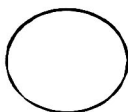
د خوبونگرې لوږې بند دے
زه ئې اوښکو سره مل کړم

مخ چي رانه پٽ نه ڪري خطائڻي
مرهه به شم دغمه بي وفا نشي

تڪ خوزما زرهه ئي زما مينه ئي
پام ڪوهه جانيه دبل چا نشي

ستا په وعدو بيا دلته راغليم
هسي نه پرون پشاني رانشي

ستاد غمونو سره لوي کوم
مرا وو کلونو سره لوي کوم

ستا دراتلو په انتظار کيني کله
د پرو فکرونو سره لوي کوم

بي د غمونو چي نور هڅه نه لري
داسي بختونو سره لوي کوم

د خپل زړگي د تسلي دپاره
تېرو وختونو سره لوي کوم

د بيلتانه په تورو شو کيني ممتاز
د زړه زخمونو سره لوي کوم

34

داستا دراتلولاڙي ڪلڪ ٻنهي ڇڙي اوڀر ڏي شي
ڇي نه ڏي سوال جواب وي نه راتنگ ڏي بيا ڀڏي شي

داختله محبت ڏي ٻول نما ڊپاره خواست دے
اول ڏي خدائے نه عوارم بياره بار باند ڏي جهر ڳي شي

زہ جواب درپسي نڪرم ، جانيه خيله راشه
زڙه ڏي تانه ڪيله من ڏي چور ڳي ڏي ڪيلي شي

ڇي لوڙ ڊيوال ته خڙي نو ٻڪار ڀر تي به دلري
ڀه ڏي چيتو ڊيوالونق دراز خيري ٻني شي

ماڻه ڇي دمودو گيلي پٽيله ڪرو هواري
ڇي خدا خدا ڏون شي رنگيني ورجي شي شي

دا ساخفگان په هائے دے، خوز ما به هم برن اواري
ڇي ته راشي زما خواله نو ياري دي گيلي شي؟

ممتاز درته دانگ وائي راڇي صلح او ڪرو
ستامينه سيلاندرده په هر بنگي مح لسي شي

نوې دنيا

راځه چې دواړه ځان له يوه نوې دنيا جوړه کړو
دې دنيا نه لرې يوه ښکلې دنيا جوړه کړو

دې دنيا کې هېڅ نشته غموږ دې فکرونه دي
دې دنيا کې هېڅ نشته دردونه تکليفونه دي

دلته مينه نشته خداييگوشي هوسونه دي
دلته مينه نشته دلته خوشي مطلبونه دي

دلته څوک د مينې اصليت نه هم خبر نه دي
دا خوځناور دي ته به وي هېر و بشرنه دي

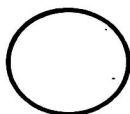
راځه چې دواړه ځان له يوه نوې دنيا جوړه کړو
دې دنيا نه لرې يوه بيله دنيا جوړه کړو

يوه داسې دنيا چي پکښې د واره زړونه يوشي
يوه داسې دنيا چي پکښې دوه روغونه يوشي

هلته کښې به ته اوزه ديوبل ځني قربان شو
هلته کښې به مونږه دخپل خون زړونو درمان شو

راځه ممتاز چي د واره يوه تمې دنيا جوړه کړو
دې دنيا نه لرې يوه ښکلې دنيا جوړه کړو

38

ستاد مینې مثال لاس کښې
په تیرو کښې یم روانه

تایه کوم خائے کښې پیدا کوم
اے زما خوبه جاتانه

خائے دزرونو خبردار دے
ته ددی نه خبر نه ئی

زه به تاله خدایه غوارم
اے زما یاره نادانته

دجبونگری لوږې بنه دے
زه ئی اوښکو سره مل کوم

محلونہ بہ زہ خہ کرم
چی زہ یم پکینی پردستانہ

ممتاز ستا نصیب خراب دے
کہ تہ فکر ورہ اوکری

خپل جانان دی تپوس نہ کری
گیلہ مہ کرہ دبل چانہ

*

ذره ٻي هر وختي چو بيڙي
هڻج علاج ٿي نه ٺڪاريڙي

دٻي خيل ٿوند ته ٻيم حيرانه
چي په ڇه سخته ٽيريڙي

ٺاڪوڊي دٻي چي راياد ڪرم
دباران په شاني ٿاڙم

دغمونو په مگرداب ڪنڀي
مي دڙوند ڪشتم ٿاويڙي

ٻي ڇي او ٻي قدري خو
اوس دخلقو ڪاروبار شو

د دنیا په دې بازار کېږي
اوس هم د سودا خوځيږي

ستا یادونه زما زړه کېږي
و آسمان له ستورو ډېر دي

ته خبر نه یې جانيه
زما زړه ژوره خوبديږي.

ممتان ټوله دنیا چاڼ کړه
یو همدرد یې پیدا نه کړو

چې غمونه ترېنه واخلي
داسې ټوک نه پیدا کېږي

تمغہ امتیاز دِ مبارک شہ

خیل خاوند عبد جا مغموم تہ دمغہ امتیاز یہ اخستو
— عقیدت پرزونی — (مستان)

اے دلور ہمت انسانہ
ستا ہمت تہ ہی سلام دے

اے پہ ہر چیا مہربانہ
ستا عظمت تہ ہی سلام دے

تہ پہ کلی پہ وطن کینی
چی پہ بنہ نامہ یادبری

کہ دے دور کہ دے تریوردے
تہ دھر چا پکاربری

تہُ دڪوڀي خاورڀي جوڀي
تا کٽي ڪبر غرور نشته

په دشتيا ڇي فرشته ڀي
ستا ڪتو کٽي ضرر نشته

ڇي هر ڪا ڪٽي ته نڀا دشوي
په تا فضل دالله دے

مبارڪ شه سلامت شه
دا آوز له هري خوا دے

زڪ غازی، شعیب ته ڪورم
خوشحالی نه په خندا دي

ڇي ضياء ڀي هم ڪورنل شو
نعمتونه دالله دي

شکر او باسمه چ پرزۀ
خدايے تعالیٰ تہ پہ سجده شم

پول غمونه رانہ ہرشی
پہ اللہ اللہ اختہ شم

نوشحالی دہ خدايے نصیب کرہ
اے زما د ژوند ملگریہ

مبارک شہ مبارک شہ
دمتار د سر ټیگریہ

خونندو روہنو او بچوتہ
دا اعزاز دہ مبارک شہ

تہ لائق د دہ اعزاز وہ
دا امتیاز دہ مبارک شہ

نه به د باران نه د ږلمې نه د سيلې قيصې
مانه به ته نکرې اے آشنا ډېې وسې قيصې

زه به ستا خبرو ته بگاڼه سبا غونډ غونډ شمه
ته که پکښې نه کوې آشنا چرې پر دی قيصې

ماسره خوشه ورځې دا غم د اے لالیه چې
هسې نه ټوک او کړي ستا زما د آشنا یې قيصې

يوځلې په مونږ که هغه تېر وختونه بيا راشي
اوبه کړو يوبل ته د خوانی ادد مستې قيصې

مينه نوسور اور د سرې لېږ دي زه یې اوسومه
ماسره خو نشته د خندا او خوشحالی قيصې

نن که چرې ژوند وه دهغه وعدا رشتيا شوله
اوبه کړي مټان ته خو د ميني پخوانی قيصې

خپل قسمت نه خير نه دُم
چي به داسې خراب هم وي

چي آشنا به جدا کيږي
ژوند به داسې عذاب هم وي

که په لنډو لارو لار شپي
نومرل ته نه دسږنې

د پټو ټولو په لار کښي
لختي هم وي اعراب هم وي

ستاد پير به کار اونه کړي
د تقدیر مالک نو هم شته

د تندی د کړینو ځان له
یو جوړ شوے کتاب هم وی

د خدائے ورکړه چې یها ده
ممتاز شک پکښې اونځه کړې

د غریب عاجز ناداره
په تندی کښې محراب هم وی

توگل په الله اوکړه
داروان شه د زړه سره

په دې تکو تورو شیو کښې
خلید ونکه مهتاب هم وی

قسبت

هغه پيغله ڇي ډېره موده د يو په نامه ناسته ده - او بيا
بل ته ورترغاره کړې شوه - (ممتاز)

ستا په نامه ناسته اوس د بل شومه
زه دکه کورې ادل بدل شومه

اوسوزه قسمت د لوبو اوسوزه
څنگه رنگ په رنگ خاورې نجل شومه

زه پټه لومې پټه مېسه شومه
زه ڇي د نصيب په اورجل بل شومه

تخت او تخت خود ورپه د خدای لاکټي دي
سترې ددي ژوند د سخت مزل شومه

هه یوه ورس د بېلې سخته وي
پانې پانې زه کله دکل شومه

گرځم په خيالونو په سوچونو کې
څنگه ناخبره زه د بل شومه

کوبې د قسمت ممتاز وراينې نه
شومه زه واده خوپه کوم چل شومه

خیالونہ وسوسہ

سیم پہ کومہ ہوا مستہ
زرہ پہ کوم خیال کبھی روانہ

» دنیا پہ » ہی بازار کبھی
ناخبرہ » خپل حاستہ

ماوہی چہ تل خوانی بہ وی
پہ رنگ رنگ خوشالی بہ وی

نہ بہ غم نہ بہ فویا وی
ہریوکس بہ پہ زرہ بنا وی

مور پلار به وي خپلوان به وي
خوابه ښکلي دوستان به وي

هم به کور هم به مالت وي
ډېر به مينه محبت وي

نوچي رودو دخت تير يري
نوغونه يي ډير يري

نه يي پلار اونه يي مور شته
نه يي دور شته نه يي خورشته

نوښدي روښه يي جدا دي
هغوي ټول دبلبل چا دي

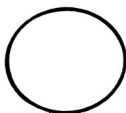
تصوړ کښي يي گرځي يري
د بابا کور يي يادي يري

په خوبو خو کښي يي راشي
په ژړا يي شپه سبا شي

دې نه پس به خه رنھا شي
دې نه پس به خه ښکلا شي

اوس دمرگ راسره غم دے
اوس مي خدايکو عمر کم دے

ممتان خدائے دي عفه اوکړي
اوس خوهر وخت دا دعا کوم

تاله به لاليه په ليمو درشم
تاله به په غنوپه اغزو درشم

ته د اختر مياشتې بختورې ته
ستا کتوله زه به په يلو درشم

ماته پخواني خبرې مه يادو
زه به هم بيا جانه په گيلو درشم

ستا خفگان چې ياد کړمه پينځمانه شم
زه به اوس لاليه په جرگو درشم

خان به په پروفې کني راپټ کړمه
زه به دې ديدن له په پر دو درشم

تاسره ممتان چې وعده کړې ده
تاله به د غنوپه چچو درشم

کور د بیلتون خورشه دای خه اوکره
اوس پی دے دنیا کبی زره لگین بی نه

زه دی پیه دیدن پی رنخوره شوم
ستا دراتلو لارده پی لنویزی نه

راشه داختر ورخ به رنگینه شی
بی له تانه زره پی خوشحالین بی نه

ماله پی راچی نوپه رهنا راشه
تکو تورو شوکتی دیدن کین بی نه

ماپه گودر دک منگه بیا کبشودو
ستا دشملی ول راته بشکارین بی نه

ستنا زما خبري ڏي اوري روري
ويمه جي ريار ڏي حصارين نه

زه به ڊاگيلڪ ڊرته بل وقت اوکرم
خدا ٿي ڪو پڻ ڪيلو ٿوڪ خوشحالين نه

ماسم ڊما بنامه اوري بل خور ڪرلو
راشه پڻ تيار ڪئي ٿوڪ بنڪارين نه

ڪلڪ وڃي ڊرڇم اوڪلڪ نه ڊرڇم
بنه شو ڇي ممتار لپوني ڪين نه

دَکَلو لختَه

په لاره چي ٿوله رپيبي کنه
پنغله يواچي ده ويربيبي کنه

جاننه ڇڪي سترگي نه او چتئي
مڙڪي ته گوري چي شرميبيبي کنه

د تور اوريل گلان چي پٽ ڪره دو رو
د رو هو خور ده بد ناميبيبي کنه

په سڀيتو لچو چي بنگري مزه ڪه
دَکَلو لختَه ده ماتبيبيبي کنه

پرونه چي تاؤ ڪروله خان نه ممتان
کله ده پامنو کٽي پتبيبيبي کنه

ماتہ تو پئے سترگو اشارو خبرې مکوه
ماتہ دچا مخکني دگيلو خبرې مکوه

هرخه چي ته واي راته اووايه پئه داکه نن
بيا راته پئه لارو پئه کوخو خبرې مکوه

ستازمادوزهار د خان پئه دي باندي لږ پوي کړه ته
ماسره د خلقو د جبرگو خبرې مکوه

اووايه پئه داکه نن چي هرخه ستا پئه زه کني دي
بياد بچوسو لاندي داوچو خبرې مکوه

ژوند تو زمانيل د مے پئه نېته باندي به ختم شي
ماتہ ددعا او دخپرو خبرې مکوه

زه د ممتاز مخکني پئه شېبو شېبو ژر لے شم
ماتہ دسلگو داسو پاو خبرې مکوه

دور

دازما دسترگو تور دے
دازما دابسی زوئی دے

پئے آبار دبا با کور دے دازما دینئی رور دے
ما بے غبن کینی لو بولو، ما بے هر حائے گر حولو

دازما دزرهٔ به کور دے
دازما دمیبئی رور دے

چرتہ دے خوشحال دلو، ما بے هلته رسولو
پئے دنها پی دمور کور دے، دازما دینئی رور دے

دے چی لوئی شولو عاقل شو
نو زما حق کینی جاہل شو

اوس زمانه ئي زره تور دے
دازما دميني دور دے

زما هم ترې زره خفه شو دگپي نرپس گيله شو
چي بي وچي دے مرور دے، دازما دميني دور دے

دور دخور لويه اسره وي
چل تهر کيني به دازه وي

په اباد دبابا کور دے
دازما دميني دور دے

چي په يو غن کيني لوئي شوي
هغه کله جدا شوي

دشطان هسي مخ تور دے
دازما دميني دور دے

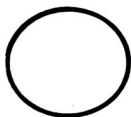
زرڳا ٻي دے دعوڻي خه دکا پني نه خو جو پنه دے
ستا غونو دل کړو اے لاليه نور د زورنه دے

ته خو زما ژوند ټي زما زرڳا ټي زما مينه ټي
خه واپي زرگيه زرڳا ټي تانه خدا ټيگوتورنه دے

کله چي ٻي ياد شي تو ٻي اوبسکي ٻي له سترگو چي
مابه به دې پوي کړي ستا په سينه کني نو اورنه دے

ته چي چرته خوښي ټي زه به عمر تېروم هلته
زه به ستا رضا کوم جان دې کتي خه پېغورنه دے

ته چي د ممتاز سره د ټول عمر لوڼونه کړي
د ادنيا فاني ده دلته ټول عمر له کور نه دے

ستا د مینې > دریو پټکوپه قلا، کټي یمه ناسته
شپه ورز پکټي تېر و مه > پردی خور نه یمه خلاصه

د آسما ستور و نه کورم، ستا په کټه به دوی پړیږیږی
جانم نوم ژر بختور دی، درته گوري بی و سواسه

ته چی کوم وطن کټي اوسې زما زړه به تاسره وی
ژوندی تاسره تړی ستا زما مینه ده راسته

ما د زړه کچکول کټي ایښي ستا د مینې خیر اتونه
بڼه کززان په زما کیږی کټي ناسته که هم ملاسه

په سینته باندي به درشم ستا مقام که را معلوم شو
د ممتان > و مره همت شته هسی نه چی ده ناراسته

دَاخْتَرُورْخُ

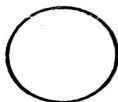
دا چي دي خُلي اختر وە ثومرە بِنه وە
چي راغلي مي دلبر وە ثومرە بِنه وە

ما دژوند خوانە پە وارە قربان کړي
شپه شوقدر ورخُ اختر وە ثومرە بِنه وە

مسافر اشنا چي راغلو زه داچە وم
که به کورکه به بهر وە ثومرە بِنه وە

ما پە لپو به منگه راډ کولو
دے چي ناست به پە گودر وە ثومرە بِنه وە

دممتاز لاس به يي نيولے وە پە مينه
ثومرە بِنکلے مانیکر وە ثومرە بِنه وە

ستامینه می پکارده نور می هنج نه دی پکار
دنیا دی ستانصیب شی زمانشته په شه کار

بپگاه می د آسمان ستوری په چپه نوله شمیرل
مطلب می بل شه نه و و مه ستا په انتظار

هر شه رقیب وایی زه له تا کله صبرین م
بس ته می د زره سر می نور په چا نه کوم اتبار

د مینې په یا غچه کینې می یوکل په تخینه کړه
بدوم به می په اوریل کینې یا جوړوم به ترپنه هار

ستامینې همتاز خیل ژوند باند می سوما کړه
یوتنه زما پکار می نور می هنج نه دی پکار

د آسمان لمنې سرې شوې
د ماښام تېرې خورېږي

ستا په طمعه یمه ناسته
شپه به خه رنگې تېرېږي

د راتلو تکل دې اوکړه
چې وعده دې هېره نه شي

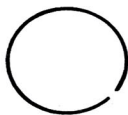
بې له تا د زرگي سره
په ماخدا اېگوښه چل کېږي

د سحر نه تر ماښامه
زما دغه بس یو غم وي

هسي نه جي لوظه نه شي
ستا اقرار دروغ بنڪارينِي

دممَٽار به ٿومره ٿونءِ وي
پڇي ستا نور انٽطار اوڪوي

بس اوس خيل وطن ته راشه
زريه هِي تاپسي شوڪينِي

په هرڅه به تېرېږي - دنېک نو اکه دې نه وي
چې زړه دې پرې رغېږي - داسناکه دې نه وي

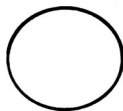
دا کور دې اے جانيه - تل په تا باندې آباد وي
چې ته پکښې گوځېږي - د دنياکه دې نه وي

باغونه سره کلونه دې همېش تر وتازه وي
بلبل دې په چغار وي - ديورا که دې نه وي

دا ستوري د آسمان دې همېشه داسې پر قېڼي
باران دې درحمت وي - دېرېښتا که دې نه وي

ما مه پرېږده يواځې اندېښنې رانه چاپېر شي
هرڅو که خالق ډېر وي - نو بس ستا که دې نه وي

ممتاز دېښتې مېرمن - پروڼه بدنامه شه
که څوانه که زړه وي - د حيا که دې نه وي

وارخطا وارخطا ڪرڻم
سودائِي شوم نه پوهينم

تُه پيُ ڪومه ڇو لاري
زه پيُ تا پسي ڪرڻم

ماپيُ دي خبره پويُ ڪره
دآلفت انجام به داوي

مينه اُردے سوراڻگار دے
زه شپه ورڇ پکڻي سوزينم

وُم ڪلونو ته پيُ طمعہ
ڊچمن هي ابياري ڪره

ڪل زمانيب ڪڻي نشته
زه پيُ دي باندي پوهينم

خيل خيلوان

راڻي خيلر خيلوانو ڀڄي نن ڊڀره مينه اوکڀو
مرگه نو راروان دے ارمانونه به بيا اوکڀو

ڀڄي ڌارو ڀڄه يوبل پسڀي بيا روستو نو ڀڄه خه
ڀڄه ڌونڊ به ٿول يو خه ڄو ديد نونه به ڀڄه اوکڀو

هغه وراڻي مسئي او قصي به کڀو راسهڀي
ڀڄي موڙن ڀڄه يو خه کڀن و لڙ سوڀونه به ڀڄه اوکڀو

هنم ڀڄي ڄو کيلي به موڀي زرو نو کڀي يوبل ته
يو خه ڀڄي مڃاڻ ڄو نو کارونه به ٿول ڀڄه کڀو

دا استاد زره خبه ڀڄي زماڊ پاره مرگ وه
زماڊ پوڻه کيله ده نور جنگونه به ڀڄه نه کڀو

را حئي چي بيايو حائے شو ديوييل سره په مينه
گيلې ماڅې به نه کړو و حوصلې به ډېرې او کړو

د ملک او قام د پاره دېنگې کار پکار د
چي ياد شو په دنيا کېنې تېس ونه به ډېر او کړو

مستان دېخوا نو خلقو به څنگه بڼه منل و
او به په ډانگ بيلينې نه ، نعره به دغه او کړو

لوپتہ

تہ چي پئ سر لوپتہ و اچي ڊبره بنه بنڪارين پي
پنٽي پيغلي دحيا يوه بتوتہ بنڪارين پي

دينگرو ڊڪ لاس چي اوچت کري سرد پي پتہ کري کلي
الله گواهه دے ماتہ سمہ فرشتہ بنڪارين پي

ديلار پئ مڪيني چي گرڇي پي لڪه حوره چي پي
چي سرد پي پتہ وي ڏرونوا کيني گلدستہ بنڪارين پي

دالوپتہ خوستا د سردا خه له گوري ورته
په سر پي و اچو چي بنه پتہ په پرده بنڪارين پي

شرم حيا دي ستا په ختہ کيني اخلي وي بس
په دي خويونو به هر چا ته نه ڏرنه بنڪارين پي

په سرد پي و اچو لوپتہ خان پکيني پتہ کره کلي
ممتاز درزار شه گوره تومره خو خسته بنڪارين پي

خط

ماتہ دے پہ خط کبھی خدائے خیر چي خیر لکھی دي
ہنچ پري نہ پوہنم چي دي خیر راتہ و سيلي دي

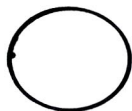
کہ دادی وي لکھی چي ما پسې ڈر پرہ مہ
دا خوشي خبري خو ما د پري اوريد لي دي

ستانصحتونہ زہ پلو پوري ٿول اوترم
تہ چي راپہ ياد شي ٿول مہ غم و ستندي دي

خيل وطن تہ راشہ د جوارو دوری د پرہ دہ
و لي دي جانہ کوي بل ٺاے ارو لي دي

داد خواندی شپي ور چي بہ ہيچري بيا رانتي
تا پسې ممتاز د پرپہ سلگو سلگو ڈر لي دي

72

د ژوند جو سنگره کښي وپريږمه زه
دا پي له تا وار خطا کيڻ مه زه

د هر ارمان گروان شلبد لے وينم
که په محل کښي هم اوسېږمه زه

ماته جوړه جوړه غمونډه ښکاري
تانه چي کله جدا کېږمه زه

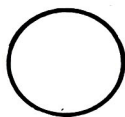
د قدر دانو قدر دلته نشته
دا سي وطن کښي حصارېږمه زه

۷۳

دېلبلا نو چالې مې وړانډوئې
په دې ګلانو خفه کېږمه زه

لا ليه مالګه ناګهاته راشه
په انتظار کېږې دې کېږمه زه

په مټان هغه وخت قیامت وي ځانه
تانه پي څه وخت جدا کېږمه زه

زما دزرهٔ په آئينه کښې ته ټي
د ژوند کتاب هرې صفحه کښې ته ټي

دا ټي لټا خو هان نيمگړې گڼم
زما د ژوند هرې لمحې کښې ته ټي

بغير لټا به ژوندون څنگه تېروم
زما د زرې هرې حصه کښې ته ټي

زما د مينې امتحان اخلي ته
زما د ژوند هرې قيصه کښې ته ټي

ممتاز دې اوس د زرې پر دو کښې پټی
چې رقيبانونه پرده کښې ته ټي

حُنِي خَلَق

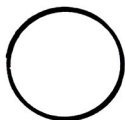
کينہ وِردي زور وِردي حُنِي خَلَق
دِپر پَه کِبر پَه غور وِردي حُنِي خَلَق

چِي پَه وِينو دِانسان هم نَه مِرِي پِي
پَه دِنيا کِنِي حُناور دِي حُنِي خَلَق

چِي دِنيا تُوک دِعقِبِي دِسره زار کِرِي
گوره تومره بختور دِي حُنِي خَلَق

چِي بِيگاه سِبا دِخائِي ياد کِنِي مشغول وِي
خدا يِگو هر چانه بهتر دِي حُنِي خَلَق

ممتاز نِن ورشه پِخِلَه يِي پِخِلا کِرِه
چِي لَه تانَه مَرور دِي حُنِي خَلَق

شته په سپرلی کبني دپر کلونښته دے
نوما دپاره دپر غمونہ شته دے

سپيني سپون مي کله ميگے جوړي
ستا په زرگي کبني هم داغونہ شته دے

دخيل اوريل دا پېچ و خم چي گورم
دومره قسمت کبني زما ولونہ شته دے

دپر شوگند ونه خودي اوکره جانہ
لا د ممتاز زرگه کبني شکونہ شته دے

تہ پي پکيني نہ پي اشنا زہ پيہ خلقو خہ کوم
سترگي پي رندي شہ زہ پيہ دغو سترگو خہ کوم

تولہ شپہ پيہ طمعہ يم سکرکيني سترگي پيہ کرم
راشي رالہ نوب کيني زہ پيہ دغہ راتلو خہ کوم

زپہ نہ زپہ تہ لاروي قول عالم راتہم داواي
تا پيہ لارکيني پريبنوم زہ دزپہ پيہ لاروخہ کوم

مور

په فکرونو اوسوچونو کښې

۱. ښه زما لخت جگره

۱. ښه زما د زړې سره

۱. ښه زما دسترگو توره

۱. ښه زما د زړه ټکوره

په چې ته نه وې پېدا شوې

په نامه وې تش يا د شوي

زه به ستا ومه په طبعه

خلاصه وم له هر غم

په خيال کښې په سوچونو کښې

ستا ځاکه مې جوړوله

بس د مینې يو دنيا مې

په نظر کښې چو رېښه

تصویر کښې مې لوبو لے

په شکل به مې گوتو لې

په سختو او تکليفو نو

راغلې ته په خپل وختونو

ستا خندا زما دپاره
بهارونه نمورېدل وو
ستا ژړا زما دپاره
کاینات نسکورېدل وو
ستا په سترگوبه پو کېدومه
په هر حقوي دې رسېدومه
ستا زما تر منځه کله
خه عجیبه شان رشته وه
د فکر ونو او سوچونو
یو عجیبه سلسله وه
چې چې وخته اوده نه شي
چرته او بڼه پاتې نه شي
هسې نه وي خوب درغله
چرته کټ نه شي لوېدنه
نموچې لوی شوې د زړه سره
زه دې فکر کېم او تره
هسې نه بهرته لار شي
خه ضرر درته پېښې نه شي
زما زړه کېنې وسوسې وي
زما دغه دغه اند پېښې وي

گني ته اوس بسه عاقل ٿي
هسي نه ٿي نا قابل ٿي

تو ڀه سڀينه بڙيره زوئه هم
مور ته هسي ماشوم بڻڪاري

زويه خدائے دي نگهبان شه
هر مشڪل دي تل آسان شه

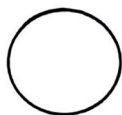
ٿي مور مره شي ٿي ٿي ٿي
ٿي دنيا کڻي ٿي ٿي ٿي

بيا دمور قبر ته ٿي ٿي
ٿي او ورڻ بيا داسي وايي

موري تا پسي خفه يم
ٿي دنيا يواڻي زه يم

تو مور اوس ديانه لاره
راهه نه شي بيا دوباره

ممتاز اوس به خفگان شه ٿي
ٿي ٿي وخت به ارمان شه ٿي

د بڼو د سر د پاسه
بوج د اښکو مې درنيرې

زه د خان نه خیرنه يم
تر مې اوبښکې مې تخيرې

ستا د يو ترخې خبرې
زور مې دومره زړه له ورشې

لکه ټوک د غر د سر نه
چې په زمکه راغورزيرې

د بنگړو شرنکار مې اورې
د سلگو مې خبرنه شو

ا زما ساده جانان چې
په کوم جهان کېني اوسيرې

نن د باران شپبه او بده شوه جوړې
د اوښکولار په مخ خوره شوه جوړې

د تودو اوښکو زور کمېږي رو رو
د امیدونو شمع مړه شوه جوړې

نن به ورځم د یو تپوس د پاره
د صحبت لاره کزه شوه جوړې

وهم چې د سین په چپو ځان لاهو کیم
بنکاري نصیب کښې مې تیاره شو جوړې

ممتاز په هر چا د پر اټبار کولو
حکله خو هرخوانه خفه شوه جوړې

بڻه اخلاق

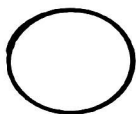
لارې او کوڅې درباندي ټپي ټپي بڼکاري
ته چې مشرکشر ته سلام کوې

نه دې په دولت او نه عزت کم شي
ته چې په خوبه نوله خوب کلام کوې

بگرځي ته په مزکه خواسمانې ته
ته چې د پردي خپل احترام کوې

ته به د هر چا زړه ټپي اوسيني تل
ته چې بڻه خملت په هر مقام کوې

زه ممتاز له تانه خفه کېم نه
ته خو نصيحت ماته مدام کوې

په ليمو بامندي راواوړی
په ننگو اوبنکې خورې شي

په مگروان بادان باران شي
په خولم کبني بي راتوي شي

د زرگي په غم بنادي کبني
ددې سترگو پوره لاس وي

کله خاندي به بي واره
په ژرا به کله سرې شي

دانکيني اوبنکې مگورم
تومي ترپي راته بنکاري

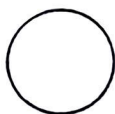
ماڌ زرهه غم پيٽه دے سائے
دوئي پھ ڄھه تودوي تودوي شي

زه خو هر چاته دا وایم
زما هنج غمونه نشته

نوييا زرهه جي داسي وئي
اندرون ذري ذري شي

چي ذرهه پھ رنجه اخته شوم
نو زه پوي شوم جي ڄھه چل دے

مستان اوس پھ دغه لوي شوم
چي جي هر چانه کيلي شي

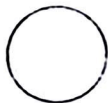
کیلہ دے پہ سر سترگو، دے کپے سرہ بہ گورو
نن راشہ در رکہ سرہ دے قصے سرہ بہ گورو

راخہ در قیبا نو پہ سر، توری خاوری واپوہ
راشہ زما نوالہ، دے پتئی سرہ بہ گورو

زما وستا تر پنچہ، در قیبا ہواوخہ کار نشہ
خپر دے اے جانیہ دے لا بچی سرہ بہ گورو

ماتہ د بیلتون دتوروشیون خبری مہ کوہ
اوس خورنیا ورخ دہ دتیری سرہ بہ گورو

خیال کبھی مے دورچی، او د شپی مے پہ نو بونو کبھی
ممتاز در نہ لوکے شہ ستا و عدی سرہ بہ گورو

ستا مينه لاليه دروغترنه شوه
لار د صحبت راته اغزنه شوه

ثومره په اخلاص ياندي درغله وم
هره يو خبره ستاشکمنه شوه

تا پکښې گډون د فرېب وکړلو
ثومره پاکه مينه وه خيرونه شوه

نه زما زاري نه مې منت مې
مينه دې لاليه کبرترنه شوه

ته نو په قدم قدم جي لوظه شوې
خکه خو ممتاز دومره غمترنه شوه

لور

مستہ مستہ گرچی جوئی وایہ پتہ کوم خیال ئی تہ
خاندی خوشحالین ئی، دبابا دکور مشال ئی تہ

تہ چي شوئی پيدا نوهغه ورخ نه دبل چا وئ تہ
تہ بناسته کونتره ئی، ناسته پتہ دپوال ئی تہ

ستا طلبکاران خوجوئی، هرخائی ستاپه طمعدری
خان نه خبرنه ئی چي راگره پتہ کوم جال ئی تہ

تہ دمور ملگری دبابا دسترگو تور ئی تہ
تہ دسپوز مسم خور ئی او پوره په خیل جمال ئی تہ

تا دبابا کورپه خیل هنر یاندي دنها کړلو
ثوک دي خوش قسمته چي دچا راوتے قال ئی تہ

تہُ غُبرِت د دونو د بابا د سر شملہ یُ تہُ
چر ی سیکہ مہ شہی پد رشتیا قیمتی لال یُ تہُ

تہُ د پردی کور یُ مور د ی ہر وختی پر پستانہ وی
تہُ کہ پتہ گودر یُ یا ولایہ پد دہوال یُ تہُ

خہ او کرمہ لوری د اد خدائے اور سول لاریہ دہ
خدائے د ی جدا مکراہ جو جدا رانہ فی الحال یُ تہُ

تہُ بہ شہی دادا زہ بہ د ی کور کینی سودائی شہ
مگر حتم بہ ہول کور کینی چہ بہ لوری پد خہ حال یُ تہُ

تحت خوبہ زہ د کرمہ خوبخت د ی در لہ خدائے در کوی
شہ او ور ح می خدائے تہ ممتاز د غہ بی یو سوال دے

شپه د انتظار

غمه نیمه شپه وه هر طرف چپه چپیا وه
د سڅې ابادۍ نه جوړه شوې یو بېدیا وه

وعدۀ یې وه د راتلو ځکه زه وم په انتظار
یوزۀ ومه پرېستانه یوزرکے ده په درزار

خان سره لگیا وم هم کول هم یې رپېل
ستوري په خندا وو خندېدل او مسېدل

ډېره اوږده شپه وه په هېڅ رنگ نه تېرېدله
یوه یوه لمحہ لکه د کال به تېرېدله

زړکے یې په درزا شو خه کشا یې واوړېدله
ماوې جوړې هغه دے خوېشو وه ز غلېدله

ناخا پيه ٿوڪ ڏيوڪا پيه لاس زما پيه لور راتللو
خدا ايلگو چي ٿوڪ نه ڏو اورڪه وه الوتلو

پر پوتنه ڪٽ ڪٽي ٿه پي ٺانڊ غونڊي ڏمه
زڪا پي لونه باند پي حيرانه غونڊي ڏمه

سترگو ڪٽي پي خوب وه غوزميه وه ننا قران
حيرانه وم چي ٽنڪه به زرميه شي پيه قران

پيه ڊي ڪٽي پي نظر شو ستوري ڊاسي پر ڦڦڦل
ڊري ڊري ڊيو پي ڊي چي اسما ڪٽي بلبل

سپون ميه تر نظر شو پته پته خند بدل
ماته به ئي ڪنل نري نري به مسدل

پي شميه واره ستوري ڪر چا پير تر پي تاو بدل
په شمعي ڊٽنگ غونڊي ڊي نه زار بدل

دنيا ڊسپون ميه ڪار ڊي لکه شمعه بلبل
ما ورته ڪانه او خدا ايلگو چي ڊا مسدل

ما وې پېچې اے سپوږمه زما آشنا نه خه خبرې
اے پنکلی سپوږمه دې وفانه خه خبرې

سره شوه په خندا اوراته شوه داسې گويانه
واوره دچا او د وفا قصه له ماته

زه هم په زړې کني ستا په رنگې يوارما لرم
زه هم يو آرزو او تمنا دتا په شان لرم

ستا که په زړگوتې سيدلي پر مرونه دي
زما هم دادي زړه باندي يو خوشوي داغونه دي

ما هم د وصال په طمعه غرونه نرولي دي
ما هم انتظار کني د پر عمروندارولي دي

ما هم په دې لار کني د پرې شپې شو گيرې کړي دي
ما خو دې نه سختې سختې هم لا ترې کړي دي

ما دچا دپاره مسدل هم ازده کړي دي
ما دچا دپاره خند بدل هم ازده کړي دي

زڙه ترې غفه شوې مورده ترېنه تله يم
دې دنيا نه لرې ډېره بړه ترېنه تله يم

چې زړه ېې صبر نه شو آخر بيا ورله راغله يم
اينې ماته گورې دا دې بيا ورله راغله يم

غوښتې د راتلونو د نونو راغلي آشنا
خدا ټيگي چې دې نه پس به خه راغلي آشنا

اے ممتاز او دك شه ټول فكونه ستا عبث دي
مه زياتو غم دې د اغمونه دې هم بس دي

په دې كني يونزى غوندي چپه د هوا راغله
سترگي ېې شوې پټې پر كالي راباندې راغله

اوزه چې شوم او دك نو د غمونو نه شوم خلاصه
ډېره دمه سترې د فكونو نه شوم خلاصه

سگرچې شوم راوېنخه لوستومانه غوندي دمه
د خپل سوي قسمت ته زه حيرانه غوندي دمه

لُوبِی

تہ چچی جدا زمانہ گرجی دایہ خہ شی
جانانہ بنہ بہ نہ شی کہ زہ درنہ خفہ شوم

زما د دوارو سترگو توره
دابی لہ تا یمہ شمکوره

ستاپہ لیدومی دزرہ کلی خورہ شی
جانانہ بنہ بہ نشی کہ زہ درنہ خفہ شوم

ما وہ ژوندون تاسرہ ترے
اوس رانہ گرجی جدا وے

ستاپہ جفا بانڈی می دہر زہ کے خفہ شی
جانانہ بنہ بہ نشی کہ زہ درنہ خفہ شوم

دا ژوند خوبیانہ راجی جانہ
ولی جداگرخی زمانہ

چی مونن جدا یو دغمان زرکے بہ بنہ شی
جانانہ بنہ بہ نسی کہ زہ درنہ خفہ شوم

مانہ دزپہ پتہ لار نزدی شہ
غم می شی لری پتہ دی پوی شہ

تہ مالہ راشہ چی داغر غمان کچہ شی
جانانہ بنہ بہ نسی کہ زہ درنہ خفہ شوم

ممتاز پتہ دغہ نہ پوہیری
جانہ کیلہ دی پتہ خہ کی بی

دینی لارہسی نہ نیمہ لار کینی دوا شی
جانانہ بنہ بہ نسی کہ زہ درنہ خفہ شوم

96

لوبه

جانانه کله به راجي زړه ې ژريږي
بي تا، نه قلاړينې لاليه کورته راشه

په ژړا ژارم سود ې نه شي
بيلتون ې اولي په زړه غشي

دا ې لتا ې جانه زړه کله صبريږي
بي تانه قراړينې لاليه کورته راشه

ستا جدای د دېره کرانه
دنیا په ما باندې د دې ورانه

بکه باران غونډې مې اوبنکې راڅڅپړي
بې تانه څلارینې لالیه کورته راشه

ستا دراتلو به څه حاجت شي
د جنازې کټ مې چې اوچت شي

مړي بیا کله په ډرا راژونډي کيږي
بې تانه څلارینې لالیه کورته راشه

فرياد

زه به خه درته بيان كرم
حقيقت به درعيان كرم

ژوند هي خه رنگي تيريبي
بس يو پته دے کميبي

كله كله فكر اوكرم
خيل ژوندون ته نظر اوكرم

ماشورچه ده چي تاويبي
بس يو پته دے کميبي

هر يو کس په دې دنيا کښې
ژوند تيري په دې سودا کښې

چي به هرڻه زما کيڙي
بس يو پتو ڏي ڪميڙي

په چا بنه وختونه راشي
پتول غمونه ترې په شاشي

په هرڻه الله پوهيڙي
بس يو پتو ڏي ڪميڙي

مٿان دغه بس يو کار ڪه
غم دهر چا په هان بار ڪه

خدا ته په دغه خوشحاليڙي
بس يو پتو ڏي ڪميڙي

شاهینے

دخپل زوئے کرنل ضیاء (رچی پائلت دے) دا ڈکیرنہ

۱۷ د شاہین پچیہ ، ۱۷ د ہمت زویہ

۱۷ پہ رشتیا پستونہ ، ۱۷ د عبرت زویہ

۱۷ د جذبی خاوندہ ، ۱۷ د صوا زمریہ

۱۷ ارادہ خاوندہ ، ۱۷ د فضا زمریہ

۱۷ ستا ارادہ پنخہ دہ ، ستا ارادہ منمہ

۱۷ د جذبی نہ دکہ ، ۱۷ د استاجذبہ منمہ

۱۷ د شاہین پچیہ ، ۱۷ د شجاعت تکرپی

۱۷ د طاقت نہ دکہ ، ۱۷ د طاقت تکرپی

۱۷ د فضا زلیہ تہ د سیلہ نہ تہ تہ

۱۷ د تہ زلیہ نہ دکہ تہ د تہ زلیہ نہ تہ تہ

اے درفتار شاہینہ ، داستارفتار منمہ
اے پہ رشتیا بنکاری ، زہ دی دابکار منمہ

قائلہ ستا دینچی ، داستا پنچہ منمہ
نہ جی خطا دی شوغہ ، داستا شوغہ منمہ

قائلہ ستا دجرات ، داستا جرات منمہ
اے دشاہین پنچہ ، ستا شجاعت منمہ

زہ دی غیرت منمہ ، خود آتہ ناست خہ لہ ی
داغلی پلے غونڈی ، داسی ناراست خہ لہ ی

مٹا دی غونڈ کرے وی ، داتہ مدھو وی ی
زما توردنہ زویہ ، داسی خاموش وی ی

جو پدہ آرام بانڈی ، تہ عادت شوے ی گنی
پہ دپس ناکام بانڈی ، تہ عادت شوے ی گنی

اوس خو دپینو کپنی ہغہ ، زہ آسمہ نشہ دے
اوس دی پہ سترگو بانڈی ، ہغہ پردہ نشہ دے

اوسن اوتلے شې تہ ، برہ ختلے شې تہ
پاس دھوالہ پردو ، لربر وتلے شې تہ

اوس تہ آزاد ئي شري، اوس تہ خندا کولے شې
پاس دفضايہ سينہ، تہ مشغولا کولے شې

پي ختہ دي زيہ غواري، هرختہ آزار کولے شې
خوکتہ خيل خان باندي، ختہ اعتمار کولے شې

پاسه يقين اوکړه تہ ، وزر نہ کار واخله
دا پاس فضا اووينہ ، نظر نہ کار واخله

اے دفضا بنکاري ، لاندي ټکړو تہ گوري؟
اے دشاھين بچيہ ، پاسي تیکو تہ گوري

تہ ختہ ټپوس خونہ ئي ، ستانوم شاھين دگوري
دا دشاھين دپارہ ، دپړلوي توهين دے گوري

يادونه اُميدونه

اے دمکي زمکي بيا رايا ده شوپي
بيا زما پيه سترگو کڻي آيا ده شوپي

نن د خدائے دکورنه خان لوکے کچه ته
تاو شه ترې راتا و شه چي نايابه شي

دا ساعت چي ترشي بيا به رانه شي
خلاصه به دغم هره فريا ده شي

زه ذره پيه سترگو کعبه وينمه
ولې زما سترگو ته حبرانه شوپي

دا ارمان دهر مومن پيه ذره کڻي ده
ته ممتان جوړاوس ويندله خوا به شوپي

پښتون

زۀ د پښتون لور د پښون خور د پښتون مور يمه
ډکه د پښتونک پښتنه د پښتون کور يمه
زۀ د مينې پنگله خو دشمن دپاره اور يمه
زۀ يم پښتنه لوکے لوکے له پښتون دور يمه

دا زما پښتون روکي خو هرچا پترند لے دے
داچي د غبرت غرتہ دے ټول عمر ختلے دے
داچي په پښتو کښي قومره بره رسد لے دے
داچي په عزت باندې هر کور کښي زېږېد لے دے

دے چي اقرار اوکړي بيا تر کله دوستو کښي نه
دے چي قدم داخلي نوبيا همکړي خو يښي نه
دے د همت توره دے په يو طرف چلېښي نه
دے همتي توان دے مصيبت نه نو وږيږي نه

دے د دور وجود د خپلو مټولو پي لھاقت گټي
 دے د غور پروڼي د آسمان نه هم اوچت گټي
 دے د پردي مور عزت د خپلي مور عزت گټي
 دے د مور خدمت دمور د لښو لاندي جنت گټي

دے پي خټه دخت توان وي نو محفل به د جرو وي دے
 خټه دخت پي بوداشي نو بيا مشر د جرگو وي دے
 د حق سره ملگره هم د خپلو د پردو وي دے
 دے د اسي مخلص دے پي هر دخت د مشورو وي دے

سل کارونه پي بنه دي نو بوداي بد عادت دے
 دچاسره چي وړان شي نو بيا دے لوپي مهيت دے
 نو بيا نه پخلا کيږي په جرگونه په منت دے
 هر خټه په سين لاهو کړي په نو دم پړيو ساعت دے

دے پښتون روکي ته زه بس دومره نصيحت کوم
 صبر نه کار اخله دوره زه درسه منت کوم
 بيا به زه قيصي دي په مره اي د شجاعت کوم
 زه ممتان به غر روره ستا په شرافت کوم

نعمت

ستا نيکي نه ضائع کيږي
دابه هله پکار بيږي

توک که دې باندې پوهيږي
دين دنيا به دې بڼه کيږي

نېت دې هر بنده ته بڼه کړه
دا توبڼه د خان سره کړه

مرگ نه پس به هم ياديني
دين دنيا به دې بڼه کيږي

مرگ نه پس خوهرتته تر شي
توک چې تور لحد کښې گهر شي

بیا به هلتہ کنی خہ کی بی
دین دنیا به دی بنہ کی بی

پہ دنیا کنی بس یو کار کرہ
غم دھر چا پہ خان بار کرہ

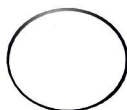
خدا تے پہ دغہ خوشمالیری
دین دنیا به دی بنہ کی بی

خدا تے انسان دے پیدا کرے
اویہ دی ئی دے پوئی کرے

پہ نیکی خدا تے خوشمالیری
دین دنیا به دی بنہ کی بی

ممتاز هر چاسره بنہ کرہ
داتوخہ د عقبی اوکرہ

دابہ هلتہ پکاریری
دین دنیا به دی بنہ کی بی

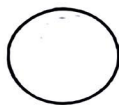

مينه چي پيدا شي فنا کيڻ نه
زره چي بند يوان شي آزاديڻ نه

دا دغم تير چي ٿومره فوري شوڻي
اوبنکي بلوم خورنھا کيڻ نه

اے داسمان ستور و پيءُ جرگه و رحم
يار مې مروردے پخلا کيڻ نه

ڇنگه دي ممتاز نه زرگه صبر کرو
نوڪ نو داوري نه جدا کيڻ نه

تا چي په سلگو سلگو کښي تېره کړه
مانه نو دې خپله قصه هېره کړه

اوس خو به خبرې هرځای کيږي نو
تا دراز خبره چي برسېره کړه

دا نو يو وپه غوندې خبره وه
تا هسې د بلې نه نن ډېره کړه

زه در سره مينه په اخلاص کوم
تا مينه شكونو کښي راگېره کړه

ما وېل په مرگ به جدا کيږو نه
تا مستان د ژوند په لار کښي هېر کړه

مینه

دُ عشقِ سمندر کبھی دِ مینہی یو کشتی دہ
موبن دوارہ پکبھی ناست یو تباہستہ سینہ سپو بندہ

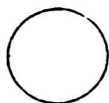
دا تن زما د پارہ پرون نہ دُ پر بہتر دے
لا لے مہی خوا کبھی ناست دے نری نخہ سیلہ دہ

دنیا نہ ناخبرہ ہر چانہ جی نصیر ہ
نہ کئے نہ مالت شہ نہ کورنہ حویلہ

د کُمل نو شہوئی چھی ورشی بورالہ پہ چن کبھی
تاوین یی د کُملانو تیارہ کُ تر و بندہ دہ

خمار خمار موسم دے دِ مینہی انتہا دہ
آواز دلری راشی نحو بندہ پنکھی شپیلہ دہ

ممتاز غموند، ورک شولالے مہی راروان دے
وسن خاندہ نحو شحال بندہ د غم وروستی سگہر دہ

ستا دڪبر انتها ده ته پوءِ نه ئي
دا قصه بھکا صبا ده ته پوءِ نه ئي

مال دولت خود لاس خیر دے جا پوءِ کره
تا تر لپ لپ چي پرې ملا ده ته پوءِ نه ئي

محبت خود شوک په زور کولے نه شي
دا خبره درضا ده ته پوءِ نه ئي

راز د مینې خلق پت ساتي نادانہ
ته په هر خائے کبھی لکيا يي ته پوءِ نه ئي

دخيل زبره علاج دي او کره ته پتخيله
ممتاز ولي لا پروا ئي ته پوءِ نه ئي

داچمن

زۀ یو ورځ کله شنه ته لایم
ماوے سپل دکلو کرمه

د بورا په شان به زۀ هم
هر یو کله به شکلومه

په چمن کښې گرځېدمه
هر یو کله ته اودرېدمه

شین چمن رنگ رنگ کلونه
زما زړه وهل تېو پونه

تو یو کس دکلو خوا کښې
گرځېدو په دې سودا کښې

پچي دا ٿول ڇمن زما دے
په هر گل ۾ي زره شپدا دے

کله گل شوکئي له بوٽي
وي د کبد لکه چکي

کله پانهي راشوکئي دے
هوا کني الوزئي دے

په مستي داسي روان دے
لپونے د بيان دے

ناکھانه داسي غبن شو
دمالي آواز برگ برگ شو

داته خه رنگي بد بخت ۾ي
گل شوکے دهر ۾ي تختي

ماد زره ويني ورکي
دا ڇمن ۾ي اباد کپے

در چمن تو دهر چا دے
هسي نه يوزخي ستا دے

د مالي په دې نصيره
شوم نحو شماله در په سه

در چمن زمونږ چمن دے
در وطن بنکله وطن دے

حفاظت به ئې کوو مونږ
هر آفت نه به ئې ساتو مونږ

گیله

دهنه تور سرې چې دچا د خاوند په قبر غورېدلې
خهرې لاهغسې تازه دي

گیله نو خدايه نه کرم
يو خبره هسې کومه

زه نومره بد قسمته يم
چې به او بڼکې تل تخومه

زما قسمت نو بشکاري
تورو شپو کېنې دے يکله

رڼا خو نه بشکاري
په تيارو کېنې ژوند تېرومه

هرڅو که زړه دواړه کرم
چې په صبر به وخت تېر شي

د غرنه او پخت غم دے
دابه څنگه زه سر کومه

د ځاني ژريا خو نه کورم
دې: پخو ته خفه کېم م

ته صير خدايه وركې ي
دوئي به څنگه پخلا کومه

ما دا طمعه کوله
خو شعلي به چرې راشي

اوس څه اووايمه خدايه
چې د څه طمعه به کومه

ښه ورځ مې لوه خفکان دے
په حساب ئې نه پوهېن م

د زړه زور مې اوبه شو
نور طاقت به پيدا کومه

چاپېره ځان نه کورم
په تير وکنيې شومه کېره

په کومه ډډه اوځم
ځان به کوم نخواستو رسومه

د ژوند ملگره لارو
تورو خاورو کښې رونه شو

يو اځې شومه پاقه
اوس به دغه ژرپا کومه

ځان ته به نه گورم
کله تا سره وعده کوم

دا ستا پر پښې يا غيچه به زه
په صبر تازه کومه

د هرڅه ته مالک ې
خدا يه تاته ې دا سوال دے

بې ته ې مدد اوکړې
نور د هسې طبعه نه کومه

118

بېگه مې د آسمان ستوري په چپه خوله شمېر ل
مطلب مې بل خد نه و، و مه ستا په انتظار

د رقيب دې هر شخړه وايي زه تانه نه صبرېزم
بس تې مې د زړه سرې نور په چانه كوم اتبار

د مينې په با غچه کښې مې يو کله په نخښه کړه
د دم به چې په اور بل کښې يا جوړوم به ترې نه هار

”زوی مور ته“

ستا د خوري خولي ته زارشم موري
ستا د عاكانو باندي بارشوم موري

تاچي په خه خوارولوئ کي يم خه ويله شم
دا ستا احسان زه په دنيا کي خلاصوله نه شم

زه چي پيدا شوم نو په هيم نه پوهيدم موري
دا سي نادان وم چي به هسي ژر پيدم موري

په خه خوارو او په محنت باندي دي لوه کړمه^{زه}
په اشارو او په خبرو دي بيا پوه کړمه زه

ته به وي وينه ولي زه دي او ده کولم موري
په پستولاسوبه دي زه ورو ورو تپولم موري

په زر قربان به دي ديد و منع کولم موري
خان دي کړولو ولي زه دي آبادولم موري

تومره نوارِي تومره محنت دي ماسره كولو
زه بنه پوره شوم تابه بيا هم محبت كولو

موري چي پوتے شومه زلمے شوم دا گرفتار كومه
ستا په نوارِي او په محنت باندي اقرار كومه

مانه به داسي كار نه كيږي چي خفه شي پرې ته
د ملك او قوم خدمت به كومه چي غره شي پرې ته

د خپلي خاورې به زه داسي حفاظت كومه
زه مقابله به د دشمن په خپل طاقت كومه

زما وطن ته به دشمن يره كتله نه شي
پنښې به يې ماتي كومه دلته به راتلله نه شي

زه د ممتاز په پاكي غېږي دا شو كند كومه
دغه مې لوظ دغه و عده دغه قسم كومه

دَ ژوند په دې کتاب کېنې تخننه کوم یوځای کېنې کېن دم
زه کومه پانیه اولولم او کومه پکېنې پرېن دم

په هرې یوې پانیه کېنې جَد ا د غم داستان د دے
زه کومه قصه او وایم او کومه پکېنې پرېن دم

د دې نه خبرنه وم چي به دا قصه هم کین ی
زه لایمه لاهو شومه اوس خه به را وپتېن م

زما قسمت دې خدایه په تیاره کېنې دے لیکلے
زه نورمه تیند کونه نوزه چرته قدم کېن دم

زما توره نصیبه په رشتیا د غم نه دک ی
زه خه تاسیر اوس او کومه په چل ی نه پوهېن م

خبره ستاد مینہی دھر چانہ زہ پیتومہ
ستامینہ لوئے سوغات دے زہی زہ پوری لگو

دا مینہ لوئے نعمت دے ہم پہ دی دنیا جنت دے
ستامینہ پی پی مل شوہ نور پد ہر خہ اور لگو

لا لید مہربانہ تہ جد ا مہ شی لہ مانہ
دا ستاد راتلو لاریہ پد بنوزہ جارو کو مہ

فن راشہ دزیرہ سرہ دھچانہ مہ کو ویرہ
پد طمعہ درتہ ناستہ بیم پہ زہہ خال لگومہ

ممتاز نموتبولہ ستادہ ستامینہ کبھی ہی سودا
زہ ستاد صحبت خبر پی کلہ چاتہ کو مہ

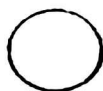
په هر طرف چي چي خي نوزه به ستا دلاس هماسم
ما مه پي پي نده يواخي زه به چيره وارخطا شم

بي تانوزه ژوندون هيوپه ژوندنه حسابوم
ته ولي راته واي چي زه پاتي تر سبا شم

رقيب زمون تر منځه دنقرت لاري تو کلي
د هرڅه به صفاشي نوکه زه درنه چي خلا شم

برباده زندگي ده ، هنج په چل خي نه پوهي م
په کومه لاره ورشم او په کومه تري نه راشم

ممتاز داسي صادق ده چي هرڅه به هواري کي
نوته دي نيت صفاکړه چي زه پوهه په رنياسم

نواره ناره زندگي شوه په غمونو په فکرونو
هسي ژوند لره خواري شوه په دې دومره تکليفونو

د غمونو په دلدل کبني نه د خان نه د جهان شوم
هسي تېره مي گواني شوه د دنيا په فرېبونو

د سبا په طمعه ناسته، د ما بنام تياره لانه په
په ژرپا مي سترگي سرې شوې، په سلگو په فريارونو

زه غوڅيل فکرونه نه کم، تا پسي مي زړه خوږېږي
پچي ته خه رنگي لاهو شوې د اجل په دريا بونو

په رضا د خداي رضايم نور صبر سوال ترې کړمه
خدايه ته ناراضه مه شي زما په فريا دونو

د بنده طاقت ته گوري، امتحان مي هومره اخلي
خدايه ماله طاقت را کوي په دې سختو ساعتونو

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**